

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ποια Ευρώπη για τον 21ο αιώνα

Τα τελευταία χρόνια η ευρωπαϊκή ενοποιητική διαδικασία έχει κάνει σημαντικά βήματα. Οι Συνθήκες του Μάαστριχτ, του Άμστερνταμ και η νέα Συνθήκη της Νίκαιας επέφεραν ουσιαστικές μεταβολές στο θεσμικό και πολιτικό πλαισίο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη Σύνοδο Κορυφής του Ελσίνκι τον Δεκέμβριο του 1999, στη «σύνοδο της διεύρυνσης», όπως εύστοχα χαρακτηρίστηκε, ελήφθησαν δύο πολύ σημαντικές αποφάσεις για το μέλλον της ενοποιητικής διαδικασίας. Ορίστηκε η διαδικασία διεύρυνσης και αποφασίστηκε η αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ακολούθωντας μέχρι σήμερα τη λογική των μικρών σταδιακών και ρεαλιστικών προσδοτών αλλά και των αμοιβαίων υποχωρήσεων, η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται πλέον αντιμέτωπη με μια ιστορική πρόκληση. Αυτή της νέας διεύρυνσης. Ήδη, έξι χώρες (Κύπρος, Ουγγαρία, Πολωνία, Τσεχία, Σλοβενία και Εσθονία) έχουν αρχίσει από το 1998 διαπραγματεύσεις με την ΕΕ.

Είναι προφανές, ότι οι ευρωπαϊκοί θεσμοί που προώθησαν την ενοποιητική διαδικασία, στην αρχή με τις έξι πρώτες χώρες και στη συνέχεια με τις δέκα, δώδεκα και δεκαπέντε, δεν θα μπορέσουν να ανταποκριθούν στις ανάγκες μιας διευρυμένης ΕΕ των είκοσι ένα και είκοσι επτά μελών.

Ήταν επομένως πολύ λογικό να υπάρχει ξεχωριστό ενδιαφέρον για τις προτάσεις του Γερμανού υπουργού Εξωτερικών Γιόσκα Φίσερ περί ομοσπονδιακής προοπτικής της Ενωμένης Ευρώπης. Ο στόχος της Ομοσπονδιακής Ευρώπης, όπως διατυπώθηκε από τον Φίσερ, σε συνδυασμό με τις προτάσεις για ενισχυμένες συνεργασίες στο πλαίσιο της ΕΕ, πυροδότησε μια έντονη πολιτική συζήτηση στην οποία τέθηκαν ορισμένα καίρια ερωτήματα για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η συζήτηση αυτή αποτελεί μια μοναδική ευκαιρία για την ανίχνευση της φυσιογνωμίας του ευρωπαϊκού οικοδομήματος και την αξιολόγηση της πολιτικής δυναμικής του.

Οι απόψεις που διατύπωσαν κορυφαίοι Ευρωπαίοι πολιτικοί ήγέτες, και οι οποίες περιλαμβάνονται στην παρούσα έκδοση, συνιστούν μερικές μόνο απαντήσεις σε ένα κρίσιμο θέμα που δεν υπήρχε όμως στην ατζέντα της πρόσφατης Διακυβερνητικής Διάσκεψης για τη θεσμική μεταρρύθμιση της ΕΕ.

Όλοι τους φαίνεται να συμφωνούν ότι είναι ανάγκη η ΕΕ να αναμορφωθεί και να προχωρήσει μπροστά καθώς θα πρέπει να αντιμετωπίσει την ιστορική πρόκληση της νέας διεύρυνσης.

Επίσης, η ανάγκη να αναδειχθεί η ΕΕ σε αποτελεσματικό παράγοντα στη διεθνή σκηνή αποτελεί μια ακόμη πρόκληση για την Ένωση. Προς αυτή την κατεύθυνση θα επιχειρήσει να κινηθεί αποφασιστικά η ΕΕ τα επόμενα χρόνια, στηριζόμενη στη θέση ότι η διπλωματία της θα είχε μεγαλύτερη βαρύτητα αν υποστηρίζοταν από τη δυνατότητά της να αναπτύξει δικές της στρατιωτικές δυνάμεις, ώστε να προλαμβάνει, να διαχειρίζεται και να επιλύει κρίσεις και συγκρούσεις. Τέλος, τα τελευταία χρόνια έχει εντοπιστεί η ανάγκη να έρθει η ΕΕ πιο κοντά στον Ευρωπαϊκό πολίτη, κάτι που θα επιχειρήσει να προωθήσει ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

Απέναντι σε αυτή την πολύ ενδιαφέρουσα πολιτική συζήτηση για το ποια Ευρώπη θέλουμε, η Ελλάδα φαίνεται να τοποθετείται τελικά στην ομάδα εκείνων των χωρών που επιθυμούν τη βαθύτερη ενοποίηση της ΕΕ. Κι εδώ βλέπει κανείς τη σημασία της συμμετοχής της χώρας στην ONE και στην ευρωζώνη. Μπροστά στην πρόκληση της διαμόρφωσης ενός βαθύτερου ενοποιητικού σχήματος μέσα στην ΕΕ, η Ελλάδα καλείται να διαδραματίσει έναν εποικοδομητικό και αξιόπιστο ρόλο, αλλά και να προωθήσει αποτελεσματικά τα εθνικά της συμφέροντα. Είναι γεγονός ότι η Ελλάδα έπαψε να είναι το παραπονούμενο μέλος της ΕΕ και επιχειρεί με αρκετή επιτυχία να βρεθεί στο επίκεντρο των διεθνών και κυρίως των ευρωπαϊκών διεργασιών.

Quo vadis Europa; Πού πας, Ευρώπη; Το ερώτημα αυτό, που απηρύθυνε ο Γιόσκα Φίσερ και στο οποίο, έδωσε ο ίδιος μια φεντεραλιστικού τύπου απάντηση, όχι μόνο δεν έχει εξαντληθεί, αλλά θα επανέρχεται συνεχώς στο άμεσο μέλλον.

Η παρούσα συλλογική έκδοση φιλοδοξεί αφενός μεν να καταγράψει το διάλογο για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτός αναπτύχθηκε τα τελευταία χρόνια και κυρίως την περίοδο από τη Σύνοδο του Ελσίνκι τον Δεκέμβριο του 1999 μέχρι και τη Σύνοδο της Νίκαιας τον Δεκέμβριο του 2000, αφετέρου δε να απαντήσει σε ορισμένα κρίσιμα ερωτήματα που αφορούν την πορεία της ευρωπαϊκής ενοποιητικής διαδικασίας.

*Σωτήρης Ντάλης,
Αθήνα, Μάρτιος του 2001*

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

**ΠΟΙΑ ΕΥΡΩΠΗ ΘΕΛΟΥΜΕ:
Η ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ**

Κώστας Σημίτης

Η Ελλάδα στην ΟΝΕ: Η απαρχή μιας νέας πρόκλησης

Υπάρχουν στιγμές στην πορεία των λαών οι οποίες αποτελούν ιστορικούς σταθμούς. Σημαδεύουν τόσο πραγματικά όσο και συμβολικά, ένα τέλος και ταυτόχρονα θεμελιώνουν μια ελπιδοφόρα και αισιόδοξη συνέχεια και προοπτική. Σταθμοί ιστορικοί που αναδεικνύονται από την ίδια τη δυναμική των γεγονότων, αλλά και από το εύρος, την ένταση και την ποιότητα της προσπάθειας των ανθρώπων της εποχής.

Για τους Έλληνες και τις Ελληνίδες, για την κυβέρνηση και για εμένα πρωσπικά, οι επόμενες μέρες συμπυκνώνουν μια ιστορική στιγμή. Μια ιστορική στιγμή για την Ελλάδα, για το μέλλον μας, για τις γενιές που έρχονται. Την Τρίτη 20 Ιουνίου του 2000 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Φείρα της Προτογαλίας επισφράγισε με την απόφασή του την ένταξη της Ελλάδας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, την ολοκλήρωση μιας προσπάθειας που πολλοί πίστευαν ότι δεν θα έφτανε σε αίσιο τέλος.

Η Ελλάδα απάντησε με επιτυχία στη μεγαλύτερη πρόκληση που αντιμετώπισε σε ειρηνική περίοδο: να καταλάβει μια θέση στην ομάδα των περισσότερο αναπτυγμένων και ισχυρών χωρών της υφήλιου. Εξυγιάναμε την οικονομία, προωθώντας την ονομαστική και πραγματική σύγκλιση. Για πρώτη φορά από τη δημιουργία του νεοελληνικού κράτους τα δημόσια οικονομικά έχουν τεθεί υπό έλεγχο. Για πρώτη φορά, δεν έχουμε «πρόβλημα προϋπολογισμού» στη χώρα. Πάψαμε επιτέλους να ζούμε με δανεικά. Το ευρώ είναι το ισχυρό εργαλείο που αποκτά η Ελλάδα για να δημιουργήσει ένα καλύτερο μέλλον για τους πολίτες της σε ένα νέο ανταγωνιστικό και δυναμικό περιβάλλον.

Η ένταξή μας στην ΟΝΕ αποτελεί μια τεράστια ποιοτική αλλαγή για τη χώρα, που ξεπερνά τις μέχρι σήμερα επιδόσεις της Ελλάδας άλλοτε σε διαπραγματεύσεις στους διάφορους σταθμούς της πορείας της Ένωσης, άλλοτε με τη διεκδίκηση των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης ή παλαιότερα του Μνημονίου και των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων. Η Ελλάδα πλέον αποτελεί τμήμα ενός από τους ισχυρότερους πόλους της παγκόσμιας οικονομίας.

Η εμπιστοσύνη στο νόμισμα, στην οικονομία μας, στην οικονομική πολιτική, στις προοπτικές της χώρας σηματοδοτούν την έναρξη μιας νέας περιόδου όχι μόνο για την οικονομία, αλλά και για την πολιτική. Η σταθερότητα που εμπεδώνεται δίνει τη δύναμη για νέες πρωτοβουλίες και για νέες κοινωνικές συναινέσεις. Η εμπιστοσύνη αυτή αποτελεί κατεξοχήν στοιχείο των αναπτυγμένων κοινωνιών.

Η ένταξη της χώρας μας στον κύκλο αυτών των κοινωνιών αποτελεί το μεγαλύτερο αναπτυξιακό άλμα της ιστορίας της. Καθώς το μέλλον μας συναρτάται όλο και πιο ουσιαστικά με το μέλλον των υπόλοιπων κρατών της Ένωσης, το ενδιαφέρον τους για τις προοπτικές μας, την εξέλιξή μας, την προκοπή μας αυξάνεται γεωμετρικά. Η αλληλεγγύη τους πάρνει διαφορετικές διαστάσεις, ακοιβώς γιατί γνωρίζουν ότι κάθε μας αποτυχία και επιτυχία έχει ευθεία αντανάκλαση στους πιο ευαίσθητους τομείς της δικής τους ζωής. Η θεσμική ένταξη της Ελλάδας στην EOK του 1980 ολοκληρώνεται τώρα με την πραγματική και ιστότιμη ένταξη στην ONE της Ένωσης του 2000.

Η Ελλάδα περνά στον εσωτερικό πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως μια χώρα ισχυρή, με εύδωση οικονομία, με διεθνή αναγνώριση, με περιφερειακό ρόλο, με στέρεα δημοκρατία. Μια χώρα στην ευρωπαϊκή ζώνη ειρήνης, σταθερότητας, ευημερίας και δημοκρατίας. Μια χώρα που ξέρει να ορίζει την ιστορία της.

Θέλω να σταθώ σε μερικά κρίσιμα ζητήματα που η Ευρώπη –και μέσα σε αυτήν εμείς– καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε:

Ζούμε στην εποχή της παγκοσμιοποίησης και των αφελημάτων της, αλλά και με την πίεση των ανεξέλεγκτων δυνάμεων της παγκόσμιας αγοράς. Όλο και περισσότερο γίνεται συνείδηση ότι απαιτούνται δρια και κανόνες απέναντι στους επεκτατικούς μηχανισμούς της αγοράς. Οι άνθρωποι έχουν ανάγκη να ζουν σε έναν κόσμο όπου το πολιτικό σύστημα θα διέπεται από τους δικούς του κανόνες: τους κανόνες της δημοκρατίας. Η κοινωνία από τις αξίες της: τις αξίες της κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης. Η πολιτιστική ταυτότητά τους από τους ξεχωριστικούς δικούς της κανόνες, της αυτονομίας του ατόμου, της ελεύθερης έκφρασης και δημιουργίας. Και τέλος η οικονομία και μόνον αυτή από τους κανόνες της αγοράς. Γι' αυτό όλο και περισσότερο κερδίζει έδαφος η άποψη ότι απαιτούνται παρεμβάσεις. Παρεμβάσεις για να δημιουργήσουμε έναν καινούργιο κόσμο για όλους –τονίζω: για όλους– με περισσότερη ευημερία, περισσότερη δημοκρατία, περισσότερη δικαιοισύνη και συνοχή, περισσότερη δημιουργικότητα και αυτοπροσδιορισμό. Οι παρεμβάσεις αυτές στην εποχή της παγκοσμιοποίησης οφείλουν να έχουν υπερεθνικό χαρακτήρα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί αναγκαιότητα.

Πολλοί αναρωτιούνται ποιος είναι ο ρόλος του κράτους σε αυτή τη νέα παγκοσμιοποιημένη πραγματικότητα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Κάποιοι φοβού-

νται τον αφανισμό του εθνικού κράτους. Ο φόβος τους δεν είναι δικαιολογημένος. Ο ρόλος του είναι και θα παραμείνει σημαντικός. Θέλουμε την ισχυρή Ελλάδα και εργαζόμαστε γι' αυτή, γιατί έτσι επηρεάζουμε τις εξελίξεις στην Ευρώπη και στη διεθνή σκηνή. Γιατί έτσι, με την οικονομία μας και τη διασύνδεσή της με τις άλλες οικονομίες, αυξάνουμε την ευημερία για όλο και πιο πολλούς. Γιατί έτσι υλοποιούμε στο εσωτερικό μας κρίσιμες πολιτικές προτεραιότητες και επιλογές, όπως την περιφερειακή μας ανάπτυξη, την οικοδόμηση του κοινωνικού μας κράτους, την επιδίωξη μας καλύτερης ποιότητας ζωής, τη διασφάλιση των εθνικών μας συμφερόντων. Θέλουμε την ισχυρή Ελλάδα για να είμαστε ως κράτος πιο αποτελεσματικοί. Για να μπορεί τέλος κάθε Ελληνίδα και Έλληνας, όλοι οι Έλληνες, με περισσότερη αυτοπεποίθηση, ικανότητα και γνώση, να διεκδικεί μέσα κι εξω από την Ελλάδα περισσότερη συμμετοχή και ωφελήματα. Ο ρόλος του εθνικού κράτους μετασχηματίζεται, δεν συρρικνώνεται.

Η ανεργία, ο κοινωνικός αποκλεισμός, η κοινωνία των αδύναμων εξακολουθούν να αποτελούν κρίσιμες παραμέτρους για οποιονδήποτε σχεδιασμό πολιτικής του αύριο. Ο σχεδιασμός μπορεί να γίνει πιο αποτελεσματικά στο πλαίσιο ενός ευρύτερου οικονομικού χώρου, στο πλαίσιο της Ένωσης. Οι προσπάθειες μας χώρας δεν αρκούν, αν δεν σημειώνονται από το ευρύτερο οικονομικό περιβάλλον.

Η Ένωση θα πρέπει γι' αυτό να έχει ένα ισχυρό κοινωνικό περιεχόμενο με πολιτικές που θα οδηγούν στην πλήρη απασχόληση, στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Το ευρωπαϊκό κοινωνικό πρότυπο πρέπει να διατηρηθεί. Άλλα ακριβώς για να διατηρηθεί πρέπει να προσαρμοστεί στις νέες συνθήκες της ευρωπαϊκής οικονομίας, των δημογραφικών ανακατατάξεων, της διεθνούς πραγματικότητας.

Η νέα αυτή πραγματικότητα ορίζεται από την επανάσταση στις νέες τεχνολογίες, στην πληροφοριακή, στο Διαδίκτυο. Οι οικονομίες μας θα πρέπει να απαντήσουν δημιουργικά στην πρόκληση αυτή. Θα πρέπει να γίνουν «οικονομίες της γνώσης» ώστε να διασφαλίσουν τη θέση τους στο διεθνές ανταγωνιστικό περιβάλλον της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας. Η Ένωση μπορεί να συμβάλει αποφασιστικά σε αυτό. Στον περιορισμένο χώρο ενός κράτους οι δυνατότητες διασύνδεσης με τις νέες εξελίξεις είναι περιορισμένες. Ιδιαίτερα περιορισμένες είναι σε μια χώρα με χαμηλή τεχνολογία, περιορισμένη έρευνα και απόσταση από τα κέντρα της τεχνολογικής επανάστασης. Στη νέα εποχή, όπου διανούγονται οι «νέες μεγάλες δυνατότητες», η Ένωση, η ONE μας επιτρέπουν να δώσουμε σε όλους την ευκαιρία να τις χρησιμοποιήσουν, να τις αναπτύξουν, να τις αξιοποιήσουν.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται στη διαδικασία κρίσιμων αποφάσεων για τη μετεξέλιξη της. Στη Διακυβερνητική Διάσκεψη ήδη συζητείται η θεσμική

της ανασυγχρότηση, για περισσότερη αποτελεσματικότητα, ιδίως ενώψει της διεύρυνσής της. Ορισμένοι προβληματισμοί φτάνουν μέχρι το απότερο μέλλον της Ένωσης, αναζητώντας ένα καταληκτικό της στάδιο και το σχέδιο μετάβασης σε αυτό. Όλο πιο επιτακτικά μπαίνει το ερώτημα ποια Ευρώπη θέλουμε. Είναι ένα ερώτημα που πρέπει να απαντήσουμε. Αν το υπεκφύγουμε, θα διολισθήσουμε στο ρόλο του θεατή. Ένας ρόλος που δεν μας αρμόζει.

Το συμπέρασμα από τις παραπάνω διαπιστώσεις προκύπτει αβίαστα. Πετύχαμε το στόχο της ισχυρής Ελλάδας γιατί δουλέψαμε γι' αυτόν, αλλά και γιατί είμαστε μέλος της ευρωπαϊκής οικογένειας και αντλούμε και από αυτή δυνάμεις, ιδέες, δυνατότητες.

Η επιτυχία της ένταξης στην ONE δεν πρέπει να μας παραισύρει να ξεχάσουμε ότι η νέα μας θέση απαιτεί να προχωρήσουμε ακόμη πιο γρήγορα, ακόμη πιο αποτελεσματικά στην αντιμετώπιση των φαινομένων εκείνων που μας περιορίζουν, μας καθηλώνουν, αποτελούν εμπόδια στη διαμόρφωση μας κοινωνίας με περισσότερες δυνατότητες και ευκαιρίες για τους πολίτες. Αύριο ο ανταγωνισμός θα είναι πιο σκληρός, οι συγκρίσεις πιο εύκολες και άμεσες, οι απαιτήσεις των πολιτών πιο επιτακτικές. Για να πετύχουμε μέσα στην ONE, τη νέα εποχή που ανοίγεται, επιδιώκουμε:

a. *Tην Ελλάδα της ανάπτυξης, της κοινωνικής συνοχής και δικαιοσύνης.* Από εδώ και πέρα, μπορούμε να αφιερώσουμε περισσότερους πόρους για μια δικαιούτερη κοινωνία. Δημιουργούμε τα μέσα για την οικοδόμηση ενός σύγχρονου και βιώσιμου κοινωνικού κράτους, για την καταπολέμηση της ανεργίας, για την αναβάθμιση της παιδείας, της υγείας, της ζωής στην ύπαιθρο και στην πόλη.

Στόχος, αλλά και χρέος μας προς τις επερχόμενες γενιές, είναι να κατατήσουμε επίτεδο ζωής που να ανταποκρίνεται στον ευρωπαϊκό μέσο όρο στο τέλος της δεκαετίας. Στόχος μας η επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης. Θα την πετύχουμε με ρυθμιούς οικονομικής ανάπτυξης ταχύτερους από αυτούς των εταίρων μας. Η αξιοποίηση των πόρων του Γ' Κοινωνικού Πλαισίου Στήριξης θα συμβάλει στην αναπτυξιακή προσπάθεια μέσω των έργων υποδομής. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες θα είναι ένα ορόσημο της Ελλάδας που μπορεί και πετυχαίνει.

Η μακροοικονομική μας πολιτική θα παραμείνει προσηλωμένη στη διασφάλιση της οικονομικής σταθερότητας, που είναι προϋπόθεση της ανάπτυξης. Οι μικροοικονομικές παρεμβάσεις επιδιώκουν τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη και την προσφορά ποιοτικών προϊόντων και υπηρεσιών στους καταναλωτές σε ανταγωνιστικές τιμές.

Για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και την καταπολέμηση της ανεργίας, πέραν της οικονομικής ανάπτυξης, δίνουμε έμφαση:

- Στα κίνητρα για την ανάπτυξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών στον τομέα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.
- Στη μεταβάση στην οικονομία και κοινωνία της γνώσης και της πληροφορικής με ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου.
- Στη σύνδεση της εκπαίδευσης με τις ανάγκες των επιχειρήσεων και στη διά βίου εκπαίδευση και κατάρτιση.

Δίνουμε, τέλος, έμφαση στο ρυθμιστικό όρθλο του κράτους ώστε να διαφύλασσεται η σταθερότητα του χρηματοοικονομικού συστήματος, να προάγεται η διαφάνεια και η αξιοκρατία και να εξυπηρετείται ο πολίτης. Ενδεικτικά αναφέρω την ενίσχυση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

Σήμερα υπάρχουν οι προϋποθέσεις για θαρραλέες οικονομικές μεταρρυθμίσεις. Μεταρρυθμίσεις που θα καταστήσουν την οικονομία ανταγωνιστική σε παγκόσμια κλίμακα και ικανή για τη δημιουργία απασχόλησης και εισοδημάτων προς όφελος όλων των κοινωνικών στρωμάτων, και ιδιαίτερα των περισσότερο ευπαθών ομάδων του πληθυσμού.

β. Επιδιώκουμε να προωθήσουμε το εγχείρημα των εκσυγχρονισμού. Να δουλέψουμε για περισσότερη δημοκρατία, πιο δυνατούς θεσμούς στην υπηρεσία του πολίτη. Η αναθεώρηση του Συντάγματος είναι ένας άμεσος σταθμός. Ο εκσυγχρονισμός του κράτους μια διαρκής προσπάθεια για αποτελεσματικότητα, για διεύρυνση των προσωπικών επιλογών για τον καθένα. Θα πρέπει να δούμε πώς μπορούμε να αναδείξουμε μια κοινωνία πολιτών, που συντρέχει με την πολιτεία στην αντιμετώπιση των μικρών και μεγάλων σύγχρονων ζητημάτων της. Συγχρόνως μια κοινωνία που έχει αύσθηση ευθύνης απέναντι στο κοινωνικό σύνολο που οφείλει να εκφράζει. Να ενθαρρύνουμε τη διαμόρφωση μιας κοινωνίας που είναι ανοιχτή στο καινούργιο και ανεκτική απέναντι στο άλλο, στο διαφορετικό.

γ. Επιδιώκουμε, τέλος, να είναι η Ελλάδα παραγόντας ασφάλειας, σταθερότητας και ειρήνης. Έχουμε όσο ποτέ άλλοτε τα μέσα, τη στρατηγική και τις προϋποθέσεις για να αναδείξουμε το όρθλο της χώρας και να ενισχύσουμε ακόμη περισσότερο την εθνική μας ασφάλεια. Η είσοδός μας στη νομισματική ένωση αντιπροσωπεύει «επένδυση ασφάλειας» για τη χώρα μας. Η συμμετοχή μας στην Ένωση αυξάνει τη σημασία μας για τις γείτονες χώρες που όλες ανεξαρτέως επιδιώκουν τη συμμετοχή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το γεγονός αυτό πολλαπλασιάζει τις δυνατότητές μας να είμαστε ενεργητικοί παραγόντες στη διαμόρφωση μιας νέας πραγματικότητας στη βάση των

πάγιων αρχών που πρεσβεύουμε: της δημοκρατίας, της ελευθερίας, της ανάπτυξης, της κοινωνικής δικαιοσύνης, του σεβασμού του διεθνούς δικαίου. Συγχρόνως μας θωρακίζει απέναντι σε κάθε είδους διεκδίκηση, που μπορεί να τροφοδοτηθεί από την κινητικότητα της ευρύτερης περιοχής μας και από τις μεγάλες δομικές αδυναμίες που ακόμη αυτή η περιοχή αντιμετωπίζει.

Η πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι πορεία και δική μας. Η ευρωπαϊκή προοπτική μας συνοψίζεται σε τρεις λέξεις-κλειδιά: Διεύρυνση, Εμβάθυνση, Ολοκλήρωση σε δημοκρατικές, πολιτικές και θεσμικές βάσεις.

Γιατί;

- α. Θέλουμε μια Ευρώπη ισχυρή, ενωμένη στη βάση δημοκρατικών αρχών, ως πόλο ισορροπίας στο διεθνές σύστημα. Γιατί θέλουμε ένα πολυκεντρικό –και όχι ένα μονοκεντρικό– διεθνές σύστημα. Η ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ισχυρό πολιτικό πόλο με επαρκείς οικονομικές, πολιτικές, διπλωματικές και αμυντικές εξουσίες, μέσα και θεσμούς είναι ο μόνος τρόπος για να προωθηθεί η ισορροπία στο διεθνές σύστημα.
- β. Θέλουμε μια Ευρωπαϊκή Ένωση που θα περιλάβει σταδιακά το σύνολο των ευρωπαϊκών κρατών που θα έχουν ολοκληρώσει τις διαδικασίες προσαρμογής τους στις αρχές της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των άλλων προϋποθέσεων που έχουν τεθεί.
- γ. Θέλουμε όμως –και αυτό αποτελεί κεντρικό στοιχείο του οράματός μας– μια διευρυμένη Ένωση με ισχυρούς, υπερεθνικούς θεσμούς δημοκρατικά νομιμοποιημένους.

Κι αυτό για δύο λόγους: Χρειαζόμαστε ένα ισχυρό πολιτικό κέντρο δίπλα στην ONE και τους μηχανισμούς της, αλλά και απέναντι στα προβλήματα που γεννά η παγκοσμιοποίηση. Η δύναμη ενός ενιαίου νομίσματος εξαρτάται όχι μόνο από την ευρωστία του οικονομικού του χώρου. Εξαρτάται τόσο από την πολιτική στήριξη που του παρέχεται όσο και από την πολιτική δύναμη και πολιτική παρουσία των χωρών που το καθίερωσαν.

Χρειαζόμαστε συγχρόνως ένα ισχυρό πολιτικό κέντρο ως αντιστάθμισμα των προβλημάτων που θα γεννηθούν από τη διεύρυνση. Ένα κέντρο που θα είναι φορέας της αναγκαίας εμβάθυνσης της ενοποιητικής διαδικασίας κατά στάδια. Θέλουμε, με λίγα λόγια, τη δρομολόγηση της μετεξέλιξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε γνήσια πολιτική ένωση. Είναι βασική προϋπόθεση η ευρωπαϊκή κοινωνία και οικονομία να έχει παγκόσμια επιρροή.

Τελευταία παρουσιάστηκαν προτάσεις σε αυτή την κατεύθυνση. Εξετάζουμε τις ιδέες αυτές. Η Ελλάδα θέλει και μπορεί να μετάσχει στην πολιτική μετεξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Υπάρχουν ορισμένοι που φοβούνται αυτή τη μετεξέλιξη. Πιστεύουν ότι η χώρα μας είναι και θα είναι αδύνατη να συμμετά-

σχει σε αυτή τη διαδικασία. Η λύση δεν μπορεί, δόμως, να έγκειται στην περιθωριοποίηση της χώρας. Η περιθωριοποίηση θα την καταστήσει τρωτή. Έχουμε τη δύναμη μαζί με άλλες χώρες να δημιουργήσουμε μια Ένωση στην οποία θα επικυριαρχούν δημοκρατικοί θεσμοί, που διασφαλίζουν την ισορροπία σχέσεων ανάμεσα σε μικρές και μεγάλες χώρες. Να δημιουργήσουμε μια Ένωση, όπου προωθείται η ενότητα μέσα στην ετερότητα και στην ποικιλομορφία.

Βλέπουμε, επομένως, καταρχήν θετικά όλες τις προτάσεις που συμβάλλουν προς την κατεύθυνση της εμβάθυνσης, την κατεύθυνση της ενοποίησης σε υπερθνικές, δημοκρατικές βάσεις.

Με αυτή την προοπτική η Ελλάδα, μετά την ένταξή της στην ΟΝΕ δεν φοβάται να υποστηρίξει στη Διακυβερνητική Διάσκεψη μηχανισμούς ενιοχυμένης συνεργασίας που θα οδηγούν σε βαθύτερη ενοποίηση. Και τούτο γιατί η προώθηση της ενοποίησης σε τομείς όπως, για παράδειγμα, της μετανάστευσης, της καταπολέμησης της εγκληματικότητας, της κοινωνικής πολιτικής, του περιβάλλοντος, της άμυνας και ασφάλειας ενδιαφέρει άμεσα τη χώρα μας και εξυπηρετεί τα εθνικά μας συμφέροντα.

Στα ερωτήματα που τίθενται σήμερα σε ευρωπαϊκό επίπεδο οφείλουμε να έχουμε κατά νου ότι μια Ευρωπαϊκή Ένωση που αγκαλιάζει όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, θα παρουσιάσει αργά ή γρήγορα δυσλειτουργίες, αν οι ισχύουσες ρυθμίσεις δεν επιτρέπουν την προσαρμογή της πορείας ενοποίησης στην πραγματικότητα ενός διαφορετικού οικονομικού και κοινωνικού επιπέδου. Είναι γι' αυτό σκόπιμο ίδιως εμείς να συμβάλλουμε στην αποφυγή κρίσεων. Να συμβάλλουμε στη διαμόρφωση ενός πλαισίου συνεργασίας, αλληλεγγύης και συμπόρευσης. Εμείς είναι επιβεβλημένο να συμμετέχουμε σε όλες τις εξελίξεις και να μη χάσουμε τη θέση μας στην πρωτοπορία.

Η πορεία για την παραπέδα προώθηση της πολιτικής ένωσης πρέπει να εξελιχθεί σταδιακά, μέσα από συναινέσεις, χωρίς δογματισμούς, αλλά συγχρόνως και με συναίσθηση μέχρι πού οι λαοί μας είναι διατεθειμένοι να αποδεχθούν την πύκνωση των εξουσιών στην υπερεθνική Ευρώπη.

Πρέπει να κινηθούμε τόσο στο επίπεδο κρίσιμων πολιτικών όσο και στο επίπεδο της αναγκαίας θεσμικής αναμόρφωσης.

Ως προς το πρώτο, να αναπτύξουμε κοινές πολιτικές και μέσα ικανά να απαντούν αποτελεσματικά στα αιτήματα των πολιτών, να συμπληρώνουν την ΟΝΕ, να προσάγουν την κοινωνική συνοχή και την αλληλεγγύη. Να αναπτύξουμε την κοινή εξωτερική πολιτική και κοινή άμυνα, ώστε η Ένωση να καταστεί αποτελεσματικός θεματοφύλακας των αξιών μας και κεντρικός συντελεστής του διεθνούς συστήματος.

Ως προς το θεσμικό επίπεδο, να έχουμε γνώμονα ορισμένες βασικές αρχές: Όπως της δημοκρατίας, της ισοτιμίας μέσα από τη συνέργεια όλων των κρατών, αλλά και της αποτελεσματικότητας στις αποφάσεις όλων των οργάνων της

Ένωσης. Η διαδικασία της πολιτικής ενοποίησης να είναι ανοιχτή σε όσες χώρες επιθυμούν τη συμμετοχή σε αυτή.

Η διαμόρφωση του θεσμικού συστήματος της Πολιτικής Ένωσης θα πρέπει να είναι το αποτέλεσμα της δημοκρατικής σύμπραξης εθνικών και ενωσιακών θεσμών. Το Εθνικό Κράτος θα πρέπει να εξακολουθήσει να αποτελεί τη βασική λειτουργική συνιστώσα της Πολιτικής Ένωσης με πλήρη εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η κατανομή των εξουσιών κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Οι υπερεθνικοί θεσμοί της Πολιτικής Ένωσης θα πρέπει να λειτουργούν σε πλήρη αρμονία με τους εθνικούς θεσμούς και να διασφαλίζουν το συντονισμό των τελευταίων και τη σύμμετρη ικανοποίηση των ίδιωτεροτήτων τους.

Θέλουμε η Ελλάδα να είναι στην πρωτοπορία των ευρωπαϊκών εξελίξεων, γιατί αυτό επιβάλλουν τα συμφέροντά της. Ποτέ πια στη δεύτερη ταχύτητα. Η Ελλάδα του εικοστού πρώτου αιώνα, η Ελλάδα μέσα στην ΟΝΕ θα είναι καλύτερη, δικαιότερη, δημοκρατικότερη, ισχυρότερη από την Ελλάδα του παρελθόντος. Θα είναι μια χώρα ανοιχτών οριζόντων, προοπτικών και επιτευγμάτων. Εμείς πιστεύουμε στην Ελλάδα, στην ιστορία και στις δημιουργικές δυνατότητές της. Γι' αυτό πιστεύουμε ακράδαντα στο μέλλον της. Γι' αυτό μπορούμε να δώσουμε νόημα σε αυτό το μέλλον.

Η Ευρώπη του αύριο είναι πάνω από όλα οι πολύτες της, και μάλιστα οι νέοι του σήμερα.

Με την ευκαιρία της σημερινής συγκυρίας, τη στιγμή που οι ορίζοντες της ελληνικής κοινωνίας διευρύνονται, θέλω να σας ανακοινώσω ότι η κυβέρνηση οργανώνει και προσφέρει στους νέους μας μια επίσκεψη σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για μία εβδομάδα –φέτος τον Αύγουστο– οι τετρακόσιοι πενήντα που θα πρωτεύουν στις εξετάσεις της Β' Λυκείου σε όλη την Ελλάδα θα έλθουν σε επαφή με τον πολιτισμό διάφορων ευρωπαϊκών πόλων. Θα αναζητήσουν τρόπους επικοινωνίας με άλλους νέους. Θα γεντούν τον πλούτο των παραδόσεων, των νοοτροπιών, των τρόπων ζωής. Θα γνωρίσουν το κοινό οικοδόμημα που δημιουργούμε.

Η Ελλάδα είναι η πατρίδα μας, γι' αυτό ακοιβώς η ευρωπαϊκή πορεία που δίνει περισσότερες δυνατότητες στην ανάδειξη της χώρας μας, στην πραγμάτωση των στόχων μας, είναι το αυτονότο μέλλον μας. Την προοπτική αυτή οι Ελληνίδες και οι Έλληνες την κατέκτησαν με κόπους και ενθουσιασμό, με θυσίες και πυγμή, με προσπάθεια και αποφασιστικότητα. Και θα συνεχίσουν με επιτυχία.

*Ο Κώστας Σημίτης είναι Πρωθυπουργός της Ελλάδας
Το κείμενο αυτό είναι η ομιλία του Πρωθυπουργού
στο Ζάππειο Μέγαρο, στις 15 Ιουνίου του 2000*

Κώστας Καραμανλής

Η Διακυβερνητική Διάσκεψη και το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η πορεία προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση αναμφισβήτητα απαιτεί πολλή δουλειά και επίμονη προσπάθεια. Προπάντων, όμως, απαιτεί πίστη στο σκοπό. Φαίνεται, τώρα, ότι οι εξελίξεις παίρνουν έναν καινούργιο ρυθμό. Άλλα δεν είναι καθόλου προδιαγραμμένη η έκβασή τους. Υπάρχει, πράγματι, μια τάση σπουδής. Υπάρχει, όμως, παράλληλα και μια διεύρυνση του ευρωσκεπτικισμού. Αυτή τη στιγμή συνεχίζεται η διαπραγμάτευση, στο πλαίσιο της Διακυβερνητικής, για τη μεταρρύθμιση των ευρωπαϊκών οργάνων. Ταυτόχρονα αναπτύσσονται μείζονος σημασίας προβληματισμοί, για τη μορφή που μπορεί να πάρει η Ένωση.

Η Διακυβερνητική Διάσκεψη είναι ευθέως συνδεδεμένη με τη διεύρυνση. Και είναι προφανές ότι η προοπτική αυτή εγείρει σειρά πολύ σημαντικών ζητημάτων. Αφενός θα αλλάξει το κέντρο βάρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αφετέρου θα οδηγήσει σε επαναπροσδιορισμό των περισσότερων πτυχών της, μέχρι σήμερα, ευρωπαϊκής πολιτικής. Είναι, παράλληλα, ευθέως συνδεδεμένη με το πιεστικό αίτημα όλων των Ευρωπαίων πολιτών, για μια μελλοντική Ευρωπαϊκή Ένωση, που θα λειτουργεί δημοκρατικότερα, αποτελεσματικότερα και διαφανέστερα. Κατά τρόπο, δηλαδή, που να της επιτρέπει να είναι πιο κοντά στον Ευρωπαϊκό πολίτη και να αντιμετωπίζει αποτελεσματικότερα τις μεγάλες προκλήσεις που χαρακτηρίζουν τον 21ο αιώνα. Κυρίως, μάλιστα, τους νέους παγκόσμιους κινδύνους, όπως τα ζητήματα που αφορούν τη βιοτεχνολογία και την εφαρμογή των νέων τεχνολογιών.

Στην ημερήσια διάταξη της Διακυβερνητικής βρίσκονται, κυρίως:

- Η μελλοντική σύνθεση της Επιτροπής, δηλαδή ο αριθμός των Επιτρόπων.
- Η επαναστάθμιση των ψήφων των χωρών μελών στο Συμβούλιο Υπουργών.
- Η επέκταση της αρχής της ειδικής πλειοψηφίας, στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
- Η συζήτηση για την ενισχυμένη συνεργασία, που προστέθηκε στην ατζέντα, κατά τη διάρκεια της πορτογαλικής προεδρίας.

Παράλληλα, συνεχίζεται –στην ουσία, έχει σχεδόν ολοκληρωθεί– η διαδικασία για την κατάρτιση του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, η λειτουργία του οποίου θα κριθεί στη Διακυβερνητική, που θα αποφασίσει –και αυτό είναι καίριο– αν θα του προσδώσει δεσμευτικό χαρακτήρα.

Συζητήσεις διεξάγονται, αλλά όχι στο πλαίσιο της Διακυβερνητικής και για το μέλλον της ΚΕΠΠΑ, δηλαδή της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Άμυνας.

Ταυτόχρονα αναπτύσσεται έντονος προβληματισμός και διάλογος για τη μορφή της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης. Ουσιαστικά δηλαδή, πριν ακόμη καταλήξουν, πριν ολοκληρωθούν οι εργασίες της Διακυβερνητικής για τις θεσμικές μεταβολές, δρχισε να προετοιμάζεται η επόμενη Διακυβερνητική για την πολιτική ενοποίηση. Ανταλλάσσονται, ήδη, απόψεις για Ευρωπαϊκό Σύνταγμα, κατατίθενται σκέψεις σε ό,τι αφορά την ιδέα της Ομοσπονδίας. Παραμένουν, ωστόσο, αναπάντητα πολλά και καίρια ερωτήματα, κυρίως αυτά που αφορούν τη μελλοντική θεσμική μορφή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το ζήτημα της νομικής προσωπικότητάς της, που συνδέεται ευθέως με την παρουσία της στο διεθνές σύστημα και, βέβαια, το ζήτημα της συνταγματοποίησης των νέων συνθηκών. Είναι, λοιπόν, σαφές ότι η Διακυβερνητική Διάσκεψη πρέπει να εξετάσει τους προβληματισμούς για το θεσμικό μέλλον της Ένωσης. Να προσεγγίσει όλα εκείνα τα θέματα, η αντιμετώπιση των οποίων θα εξασφάλιζε την ομαλή λειτουργία όλων και όχι μόνο ορισμένων από τους θεσμούς της. Όπως, επίσης, και τα θέματα που απασχολούν πιο πολύ και είναι περισσότερο ορατά στον Ευρωπαίο πολίτη. Το μήνυμα που έρχεται από τη Δανία, μετά το πρόσφατο δημοψήφισμα, πρέπει να είναι διδακτικό. Απαιτεί έμφαση στις πολιτικές που αφορούν άμεσα τον άνθρωπο. Και απαιτείται, ταυτόχρονα, πληρέστερη, καλύτερη και ταχύτερη ενημέρωση.

Πιστεύουμε ότι η πρόκληση που προβάλλει είναι κοινή για όλους. Καλούμαστε να συμβάλουμε ουσιαστικά στις διεργασίες που οδηγούν, με ασφάλεια και σιγουριά, στην πολιτική ενοποίηση. Να συμμετάσχουμε στις διαπραγματεύσεις –και αυτό ισχύει για όλες τις χώρες– όχι σαν ξένοι που ξένουμε να πάρουμε ό,τι περισσότερο μπορούμε, αλλά ως μέλη μιας οικογένειας που πασχίζει, που μάχεται πάνω απ' όλα, για τη συνοχή της. Μιας οικογένειας που ενδιαφέρεται το ίδιο σοβαρά, με την ίδια ευαισθησία, για το καθένα από τα μέλη της.

Πιστεύω, λοιπόν, ότι η Ενωμένη Ευρώπη είναι το κοινό συμφέρον, είναι το δραμα των λαών και όχι μόνο μια αναγκαστική προείδεια των κρατών. Είναι αλήθεια ότι στο ξεκίνημα του 21ου αιώνα η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετωπίζει οπιμαντικές προκλήσεις, που αφορούν τόσο την παρουσία της στον κόσμο όσο και την επαφή της με τον Ευρωπαίο πολίτη. Οι προοπτικές που διανοίγονται για δραστικές αλλαγές και στη δομή και στη λειτουργία της αφορούν άμεσα το μέλλον των λαών της. Και γ' αυτό η νέα Διακυβερνητική έχει ιδιαίτερη σημα-

σία. Μαζί με την υπόλοιπη Ευρώπη, οφείλουμε να προβληματιστούμε κι εμείς. Έχουμε υποχρέωση να παλέψουμε για τις ιδέες και για τα συμφέροντά μας. Θετική στάση απέναντι στην Ευρώπη δεν είναι ούτε η σιωπή –από τη μια πλευρά– αλλά ούτε η υποταγή σε μεθοδεύσεις, που μπορεί να ικανοποιούν κάποια προσωρινά συμφέροντα, αλλά υπονομεύουν το κοινό οικοδήμα και την προοπτική του.

Η Νέα Δημοκρατία υπήρξε και παραμένει ο πρωτοπόρος στην ευρωπαϊκή πορεία της Ελλάδας. Με επικεφαλής τον Κωνσταντίνο Καραμανλή, πραγματοποιήσαμε την ένταξη της Ελλάδας στην τότε ΕΟΚ. Σήμερα σχεδόν όλες οι πολιτικές δυνάμεις του τόπου υιοθετούν τις επιλογές που εμείς χαράξαμε, τους άξονες της πορείας που εμείς προσδιορίσαμε, εδώ και πολλά χρόνια, με συνέπεια και συνέχεια. Σήμερα, η ευρωπαϊκή ιδέα στην Ελλάδα είναι ισχυρή και σχεδόν καθολικά αποδεκτή.

Είναι ανάγκη να επιδιώξουμε, όλες οι πολιτικές δυνάμεις, την πληρέστερη ενημέρωση των πολιτών, για τις εξελίξεις που διαγράφονται και τις προοπτικές που υπάρχουν. Για τις ευκαιρίες που διανοίγονται μπροστά μας. Άλλα και για τους κινδύνους, τις δυσκολίες, τις αντιξοότητες, που μπορεί να αντιμετωπίσουμε. Υπάρχει, χωρίς αμφιβολία, σοβαρό έλλειμμα πληροφόρησης του πολίτη. Και οι ευθύνες αφορούν όλους μας: κυβέρνηση, κόμματα, μέσα επικοινωνίας.

Οι θεσμικές μεταβολές, που απασχολούν τώρα τη διαπραγμάτευση, στο πλαίσιο της νέας Διακυβερνητικής, πρέπει, βεβαίως, να ανταποκρίνονται τόσο στην προοπτική της διεύρυνσης όσο και στην προοπτική της μετεξέλιξης του ευρωπαϊκού οικοδομήματος. Πρέπει, δηλαδή, αφενός, να διασφαλίζουν μια ευσταθή ισορροπία μεταξύ των θεσμικών οργάνων της Ένωσης και των κρατών μελών της και, αφετέρου, να οδηγούν σε ουσιαστική εμβάθυνση των θεσμών, με στόχο μια πιο αποτελεσματική, πιο δημοκρατική και πιο διαφανή λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και είναι προφανές ότι οι θεσμικές μεταβολές, που τώρα προωθούνται, μπορεί σε σημαντικό βαθμό να επηρεάσουν τη μορφή της Ένωσης. Δεν είναι τυχαίο ότι σε αυτή τη χρονική στιγμή εκδηλώθηκε μια δημόσια ανταλλαγή απόψεων πολλών ευρωπαϊκών προσωπικοτήτων, για τη θεσμική μορφή που πρέπει να πάρει η Ευρώπη. Η έναρξη, δηλαδή, της διαπραγμάτευσης για τις θεσμικές αλλαγές επανέφερε στην επικαιρότητα ως κεντρικό σημείο του διαλόγου το κεφαλαιώδους σημασίας ερώτημα: Ποια πρέπει να είναι η μορφή της Ευρώπης; Και, αντιστρόφως, οι τοποθετήσεις, που έχουν διατυπωθεί σε ό,τι αφορά το συγκεκριμένο ερώτημα ασκούν αναμφίβολα σαφή και σημαντική επίδραση στην πορεία της Διακυβερνητικής.

Για μας, κεντρική ιδέα της ενοποίησης είναι η Ομοσπονδία. Στην κατεύθυνση αυτή πιστεύουμε ακράδαντα ότι πρέπει να ακολουθηθεί μια βήμα προς βήμα πορεία θεώρησης και μετεξέλιξης. Πρέπει από τώρα να εξασφαλιστεί η ευσταθής ισορροπία, αφενός, μεταξύ των θεσμικών οργάνων και των κρατών

μελών της Ευρώπης και, αφετέρου, μεταξύ των μικρών και των μεγάλων κρατών-μελών. Πρέπει να καθοριστούν με σαφήνεια, για να είναι απόλυτα ορατές στους πολίτες, οι σφαιρίδες αρμοδιοτήτων μεταξύ του Ομοσπονδιακού Κέντρου και των κρατών μελών.

Σε ό,τι αφορά τα ζητήματα της Διακυβερνητικής, είμαστε, καταρχήν, υπέρ της μεταρρύθμισης όλων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και αυτό, γιατί πιστεύουμε πως μόνο μια εκτεταμένη μεταρρύθμιση μπορεί να προετοιμάσει καλύτερα τη διεύρυνση και να εξασφαλίσει και τη δημοκρατικότερη και διαφανέστερη λειτουργία της.

Πιο ειδικά, σε ό,τι αφορά τη μελλοντική σύνθεση της Επιτροπής, είμαστε υπέρ της αρχής κάθε χώρα και επίτροπος. Αναγνωρίζουμε ότι με τη διεύρυνση, που μπορεί να καταλήξει σε μια Ένωση είκοσι πέντε ή και τριάντα κρατών, εγείρονται ζητήματα λειτουργικότητας της Επιτροπής. Η λύση, δύναμη, μπορεί και πρέπει να βρεθεί, χωρίς ανατροπή της ισχύουσας αρχής. Είναι σημαντικό το ζήτημα της ιεραρχίας σε μια μελλοντική πολυμελή Επιτροπή. Η κατάληξη των συζητήσεων, αστόσο, δεν θα πρέπει να μεταβάλει την αρχή των αρμοδιοτήτων ή της αρμοδιότητας, που είναι συνδεδεμένη με το αξίωμα του επιτρόπου.

Σε ό,τι αφορά την επαναστάθμιση των ψήφων στο Συμβούλιο, τασσόμαστε υπέρ του συστήματος της διπλής πλειοψηφίας, αφού το σύστημα αυτό διατηρεί το δημοκρατικό χαρακτήρα στη διαδικασία της λήψης των αποφάσεων. Καθιέρωση ενός συστήματος με ειδική πλειοψηφία, που θα απαιτούσε το 60% των κρατών μελών και το 60% του συνολικού πληθυσμού της Ένωσης, δεν άλλοινει την ως σήμερα θεσμική βάση της.

Σε κάθε περίπτωση, για τη σταθερότητα, την ισορροπία και, τελικά, για την ασφάλεια του ευρωπαϊκού οικοδομήματος, πιστεύουμε ότι οποιαδήποτε νέα κατανομή των ψήφων στο Συμβούλιο θα πρέπει να είναι τέτοιας φύσεως ώστε να μην ανατρέπει τις ιστορικές, πολιτικές, διαθεσιμικές και διακρατικές ισορροπίες που αντικατοπτρίζονται στο σημερινό σύστημα.

Σε ό,τι αφορά την επέκταση της αρχής ειδικής πλειοψηφίας, από τη στιγμή που αυτή συνδέεται ευθέως με την ταυτόχρονη επέκταση της διαδικασίας συναπόφασης, είμαστε υπέρ της επέκτασης αυτής. Παρόλληλα, δύναμη, επιμένουμε –και επιμένουμε αμετακίνητα– στη διατήρηση της ομοφωνίας στις αποφάσεις για τα θέματα συνταγματικού χαρακτήρα, που θα πρέπει να καθοριστούν με βάση τις εναισθησίες των κρατών μελών και, μάλιστα, κατά τρόπο σαφή και ευδιάκριτο στους πολίτες της Ευρώπης.

Σε ό,τι αφορά την αρχή της ενισχυμένης συνεργασίας, τη θεωρούμε αναγκαία, ενώφει της διεύρυνσης. Άλλα και ως μια ισχυρή ελκτική δύναμη, προκειμένου η Ένωση να σημειώσει προόδους. Πιστεύουμε, αστόσο, ότι η χρήση του θεσμού πρέπει να γίνεται μόνο στις περιπτώσεις πραγματικής αδυναμίας συλλογικής δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και ότι, ακόμη, η απόφαση για